

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, za inne działy odpowiada Edmund Rakowski, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor: Bohdan Jarochoński

Nr. 449

Poznań, wtorek dnia 30 września 1930

Rok XXV

Kandydatury poselskie Centrolewu

Warszawa, 30. 9. (Tel. wł.) Według pogłosek, pochodzących z kół politycznych, na liście państwowej z bloku Centrolewu kandydować będą:

Jako kandydat czołowy p. Ignacy Daszyński; za nim kolejno znajdować się mają nazwiska Jana Dąbskiego (Str. Chł.), Maksymiljana Malinowskiego (Wyzw.), Macieja Rataja (Piast), Mieczysława Niedziałkowskiego (P. P. S.), Jana Jankowskiego (NPR-prawica) i Stanisława Wróny (Str. Chł.).

Zabiegi Okonia o mandat do Sejmu

Warszawa, 30. 9. (Tel. wł.) — Wczorajsze „ABC” doniosło, że w Warszawie bawi osławiony ks. Okoń, który, chcąc dostać mandat, szuka porozumienia z BB.

Z kół „sanacyjnych” oświadczone w odpowiedzi, że Okoń istotnie zgłosił się do BB., ale nie został przyjęty. (w.)

Metropolita Szeptycki w Warszawie

Warszawa, 30. 9. (Tel. wł.) Do Warszawy przybył ze Lwowa aeroplanem metropolita Szeptycki.

Wobec sytuacji w Małopolsce wsch. przyjazd jego nabiera znaczenia politycznego. (w.)

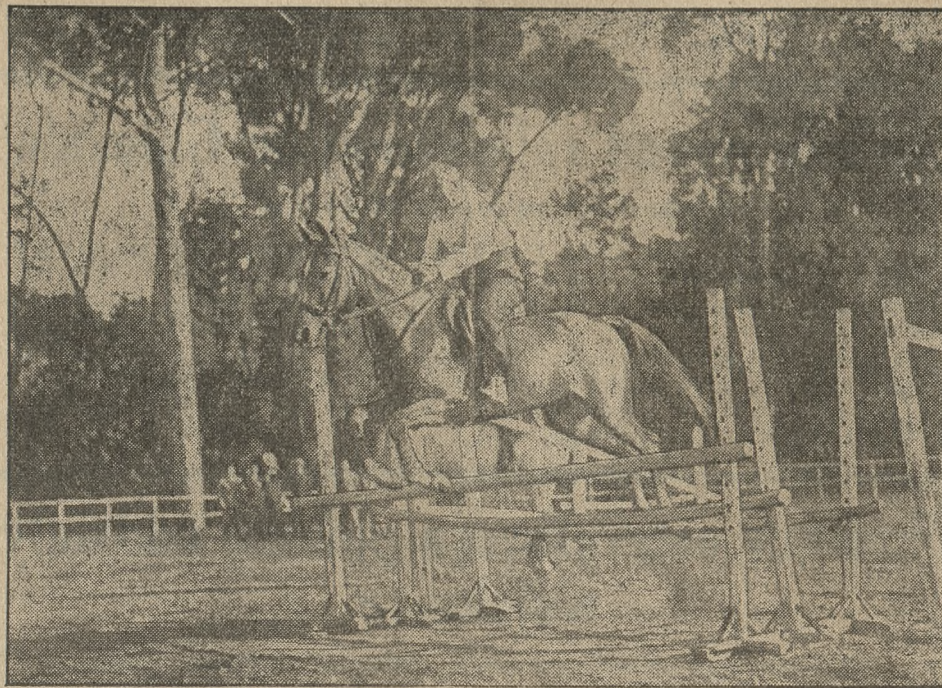
Proces oficerów Reichswehry

Berlin, 29. 9. (PAT.) Dzisiejsze zeznania w procesie przed trybunałem lipskim całkowicie potwierdziły główne punkty oskarżenia.

Sensacją dnia było wystąpienie przewodniczącego trybunału, który ostro zaprotestował przeciwko próbom wpływania z zewnątrz na tok przewodu sądowego. Trybunał — oświadczył przewodniczący — zasypywany jest formalnie listami anonimowymi, zawierającymi pogroźki i ostrzeżenia ze strony sympatyków politycznych oskarżonych. Autor jednego z takich listów oskarża przewodniczącego o stronniczość, zarzuca mu pochodzenie żydowskie i wzywa do złożenia urzędu i oddania kierownictwa rozprawy Hitlerowi.

Zeznania podpor. Fuersena zawierają szereg znamienitych momentów, rzucających światło na prąd polityczny, panujący w korpusie oficerskim Reichswehry. Rozmowa z oskarżonym Lundinem — wywołała Fuersena — utwierdziła go w przekonaniu o zgodności programu partii narodowo-socjalistycznej z poglądami większości oficerów Reichswehry. Głównym celem dążeń naszych jest zrzucenie więzów, nałożonych na Niemcy przez traktat wersalski. Oficerowie dokładają mają wszelkich starań, aby Reichswehra w przyszłości nie mogła być użyta jako narzędzie do dławienia ruchu narodowego, zmierzającego do wyzwolenia Niemiec od „klamstwa o winie za wojnę”, lecz do odbudowy państwa w granicach przedwojennych.

Obecny w sali przedstawiciel min. Reichswehry zaprotestował przeciwko podejrzeniu, jakoby poglądy niektórych oficerów Reichswehry nie odpowiadały przekonaniom narodowym. Cały korpus oficerski, cała armia niemiecka wogóle — twierdził przedstawiciel min. — kultywuje idee pogotowia zbrojnego, odrzuca pacyfizm w pospolitem znaczeniu, odrzuca również internacjonalizm, natomiast myśli i czuje w duchu narodowo-niemieckim.

Codzienna przejażdżka konna Mussoliniego

P. Witos rozpoczął w więzieniu głodówkę?

Warszawa, 30. 9. (Tel. wł.) — W Warszawie krążyła wczoraj pogłoska, że h. poseł Witos rozpoczął w więzieniu w Brześciu n. Bugiem głodówkę. Ponieważ z Brześcia żadne wiadomości nie przenikają, prawdziwości tej pogłoski stwierdzić nie można. (w.)

Śląsk po aresztowaniu Wojciecha Korfantego

Szczegóły aresztowania — Zebranie protestacyjne w Siemianowicach — Zjazd kobiet w Rybniku — Sprawa strajku demonstracyjnego — Odpieczętowanie „Polonji” — Ruch przedwyborczy

Katowice, 30. 9. (Tel. wł.) Według wiadomości z zupełnie wiarogodnego źródła, Korfantego przewieziono samochodem Śl. 139, należącym do starostwa w Tarnowskich Górach. Towarzyszyli mu naczelnik wydziału bezpieczeństwa Ryczkowski, komisarz Chromański, urzędnik policyjny i żandarmeria wojskowa. Wieziono go przez Mysłowice, Częstochowę i Siedlce do Brześcia nad Bugiem, dokąd przybył o godz. 20.

P. Korfanta zachowywał się z godnością i nie rozmawiał ze swą eskortą. (E.)

Katowice, 30. 9. (Tel. wł.) W Siemianowicach, miejscu urodzenia p. Korfantego, odbyło się zebranie, na którym protestowano przeciwko jego aresztowaniu.

Zebrani postanowili odpowiedzieć „sanacji” w wyborach, głosując bezwzględnie przeciwko listom „sanacyjnym”. (E.)

Katowice, 30. 9. (Tel. wł.) W Rybniku odbył się w niedzielę zjazd kobiety przy licznych udziałach kobiet śląskich.

Przybyła na zjazd p. Korfantową powitano bardzo serdecznie. Obywatelka miejscowa p. Prusowa wyraziła jej, imieniem zebrania, współczucie z powodu aresztowania p. Korfantego. (E.)

Katowice, 30. 9. (Tel. wł.) Olbrzymie napięcie, spowodowane rozwiązaniem Sejmu śląskiego i aresztowaniem Korfantego, trwa w dalszym ciągu. Ostateczne postanowienie w sprawie strajku jeszcze nie zapadło, gdyż pracodawcy niespodziewanie ogłosili na poniedziałek i wtorek świętówki.

We środę odbędzie się kongres radców załóg w hutnictwie, który ma powziąć uchwałę w sprawie strajku. (E.)

Katowice, 30. 9. (Tel. wł.) Wczoraj zdjęto pieczęć z hali maszyn i z cerni wydawnictwa „Polonja”, wskutek czego od poniedziałku „Polonja” wychodzi we własnych zakładach. (E.)

Katowice, 30. 9. (Tel. wł.) W niedzielę odbyła się w Katowicach konferencja P. P. S., na której ustalono czołowe kandydatury w trzech okręgach śląskich.

Na czele listy P. P. S. w Katowicach stoi red. Kawalec, w Świętochłowicach — radca województwa Janta, w Cieszynie — h. poseł Reger. Do Senatu w Katowicach Adamek. Do Sejmu śląskiego na czele listy PPS. w Katowicach kandyduje adw. dr. Ziółkiewicz a w Świętochłowicach radca Janta. (E.)

Katowice, 30. 9. (Tel. wł.) Zastępca prezesa dyrekcji kolejowej w Katowicach, wiceprezes Wąsik, kandydat „sanacji” do Sejmu śląskiego, który w ostatnich wyborach przepadł, zwołał wiec kolejarzy, wzywając licznie zebranych do głosowania na listę rządową.

Twierdził on, że kolejarze muszą głosować na listę rządową, gdyż jedzą chleb rządowy. (E.)

Konfiskata „Kurjera Poznańskiego”

Wczorajsze wieczorne wydanie „Kurjera Poznańskiego” zostało skonfiskowane. Po konfiskacie wydaliśmy drugi nakład naszego pisma.

Czytelników, którzy nie otrzymali „Kurjera” we właściwym czasie, przepraszamy za zwłokę, pochodzącą nie z naszej winy.

Blok wyborczy w Łodzi

Warszawa, 30. 9. (Tel. wł.) W Łodzi został utworzony wspólny blok wyborczy BB. i NPR-lewicy. (w.)

Lista polska w Gdańsku

Gdańsk, 29. 9. (PAT.) Na ostatnim posiedzeniu delegatów gmin polskich w Gdańsku przyjęto jednogłośnie bez sprzeciwu i zmian proponowaną jedną listę, na czele której stoją: pp: Lendzion prezes Związku Zjednoczenia Zawodowego polskiego w Gdańsku, ks. Rogaczewski, inż. Czarnecki, Bronisław Budzyński i t. d.

Popierając wytwórczość krajową, budujesz niezależność i potęgę gospodarczą i polityczną Polski!

Wrażenia z Hiszpanji

(Od własnego korespondenta)

Sevilla, we wrześniu.

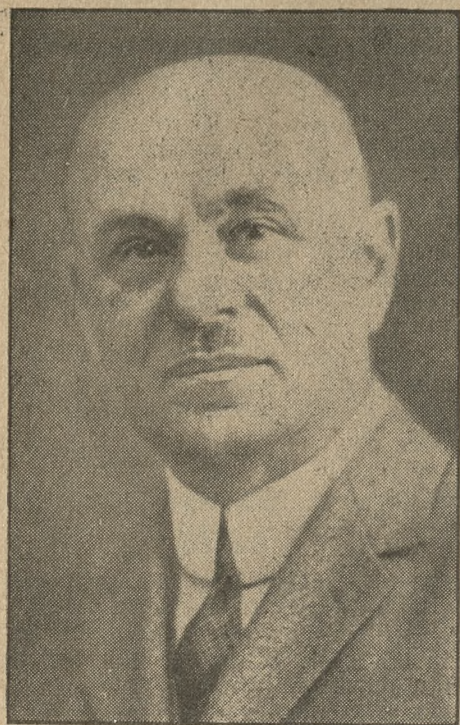
Hiszpanja rozpoczyna się już w wagonie restauracyjnym, gdzie pudełko z cygarami ozdobione jest koronką i różową wstążeczką. Stajemy w Barcelonie, w urzędzeniu hotelowym widać obok siebie przepych i niegustowne malowidła w hallu. W pokoju pod ścianą stoi szereg zupełnie zbytecznych krzesel, powleczonech, jak strasydła, białymi pokrowcami. Wogóle miejsca tu się nie oszczędza. Zarówno w mieszkaniach jak i w całym mieście. Buduje się więc wiele, bardzo wiele a wszystko to jakaś mieszanina secesji z barokiem. Wile z odcieniem stylu maurytańskiego, mimo, że są bardzo brzydkie, robią dodatnie wrażenie, gdyż znajdują się w ogrodach, a ściany ich pokryte są kwiatami o upajającym zapachu. Mieszkańcy starej dzielnicy prawie cały dzień spędzają w oknach lub na ulicy, gdzie wśród tłumów z trudem przeciskają się liczne taksówki i autobusy.

Robimy wycieczkę na wyspy Balearskie. O świcie wynurzają się z morza rozpadliny skalne i góry. Pierwsze promienie słońca padają na ruiny dawnych fortyfikacji rzymskich. Lecz w miarę zbliżania się do tych wysp a zwłaszcza po wylądowaniu — czar znika. Widok zupełnie prozaiczny — port, domy, drogi, pola, kurz, automobile. W domach wybielone pokoje, płócienne portjery, krzesła z ciemnego drzewa wzdłuż ścian a na środku wielka palma lub kwitnąca hortensja. Rano dzieci zamiast do szkoły wyjeżdżają barką rybacką z dorosłymi na połów ryb. Wieczorem do cichej zatoki wjeżdża jacht prywatny o pięknej linii profilu. Właściciel jego spędzi, prawdopodobnie jak zwykle, kilka dni w pobliskim luksusowym hotelu, samotnie wzniesionym nad szmaragdowo-turkusowym morzem i białą plażą o czystym piasku.

Nad wielką taflą morza, otoczoną skałami, rozpościera się ciemna panura noc, noc bez odrobiny poezji i sentymentu...

W oddali widnieją rzeszki rzymskich murów i kolumna, podobne do wieżyc latarni morskich, wskazujących drogę przepływającym obok okrętom i barkom. Od niedawna wznosi się tam nowa olbrzymia budowla, jednakże pozbawiona wszelkiego gustu i smaku. Monumentalne schody, ogrody, wysoko nad morzem położone dwa wielkie baseny kąpielowe, jakieś antyczne kolumny, pomiędzy którymi widać błękitną taflę morską. Kapiele z centralnym ogrzewaniem, urządzone w murach starej fortecy, i studio z widokiem na różę, brzydkie posągi i góry. Wszystko to nie warto by było nawet przelotnego wspomnienia, gdyby nie przypominało fantastycz-

Odczyt wybitnego literata i polonofila czeskiego

Dziś o godz. 8 wiecz. w sali XVIII Uniwersytetu Poznańskiego odbędzie się pod protektoratem Tow. Polsko - Czeskosłowackiego w Poznaniu odczyt wybitnego literata i polonofila czeskiego p. Wacława Kredby na temat „Kult Sienkiewicza w Czechosłowacji”.

Wacław Kredba, starszy radca Magistratu na emeryturze, pisarz i tłumacz, urodził się w Pradze w 1870 roku. Ojciec jego, dyrektor szkoły elementarnej w Pradze, był wielkim patryjątkiem i słowianofilem. Pod jego wpływem i w młodym Wacławie rozwinęła się miłość do Słowiańszczyzny a zwłaszcza do Polski. Językiem polskim i literaturą polską zainteresował się już w młodości. Znajomość z Edwardem Jelinkiem, niezapomnianym nigdy polonofilem, który również był urzędnikiem miasta Pragi czeskiej, oraz serdeczne stosunki zarówno z nim, jak również później z Franciszkiem Kvapilem i Adolfem Czernym, dzisiejszym redaktorem pisma „Slovansky Prehled”, obudziły w nim uczucie prawdziwej miłości i czci dla literatury polskiej.

W 1894 r. ukazał się pierwszy jego przekład z języka polskiego a mianowicie dwóch drobnych utworów Teresy Klemensiewiczowej. Od tego czasu Wacław Kredba chętnie i z zapalem tłumaczył utwory polskie. Do dnia dzisiejszego przetłumaczył 300 utworów 60-ciu najwybitniejszych pisarzy polskich m. in.: Sienkiewicza, Reymonta, Żeromskiego, Orzeszkowej, Prusa, Danielewskiego, Perzyńskiego, Zapolskiej, Langego, Rodziewiczówny, Gawalewicz, Gomulickiego, Feldmanna i wielu innych. Są w tym obok dłuższych powieści również opowiadania, feljetyony, humoreski i artykuły literackie.

Z większych prac przekładowych wy-

mienić należy powieści Orzeszkowej — „Nad Niemnem” i „Chwile” Danielewskiego — „Jaskółka” i „Z minionych dni”, Żeromskiego — „Wierna rzeka” i „Uroda życia”, Prusa — „Dzieci”, Langego — „Nowy Tarzan” i w innych.

Przedewszystkiem jednak należy podkreślić pięcioletnią pracę W. Kredby, której rezultatem było wspaniałe przetłumaczenie dzieł Sienkiewicza.

Oprócz tego Wacław Kredba prowadzi już od kilku lat dział polskiej krytyki literackiej w piśmie „Slovansky Prehled”. Poza tem umieszcza szereg własnych artykułów literackich w pismach polskich i czeskich. Wybitną jego pracą było uporządkowanie olbrzymiej korespondencji poety i wielkiego polonofila ś p. Franciszka Kvapila.

Wacław Kredba był czynny w dawniejszym „Ognisku Polskim” w Pradze czeskiej i jest członkiem zarządu „Czesko - Polskiego Klubu Towarzystwa”, przemienionego w ostatnim roku na „Ceskoslovensko - Polskou Spolecnost”.

W ciągu niemal 40-letniej działalności literackiej Wacław Kredba poznał się osobiście z szeregiem wybitnych literatów polskich, a z El. Orzeszkową łączyła go długoletnia serdeczna przyjaźń.

W końcu 1925 r. udekorowany został Oficerskim Krzyżem orderu „Polonia Restituta”.

Z TEATRÓW

Z Teatru Wielkiego. Dziś „Carmen”. W roli tytułowej p. Aleksandra Szafranska; rolę Micaeli odśpiewa prima-donna p. Żmigrod-Fedyczkowska, Don Josego p. Michał Tarnawski. Torreadora p. Eugeniusz Maj. Dyryguje p. Bolesław Tyllia. W środę, 1 października melodyczna i efektowna „Księżniczka Czardasza” z p. Janiną Kulczycką na czele. W rolach głównych świętni artyści w osobach pp. Kseni Grey, Karskiej, Bratkiewicz, Raczkowski, Sendeckiej i Szpingiera. Tańce układu baletmistrza p. Ciesielskiego.

Kasa zamawiań od 1 października tylko w „Parze”, ul. 27 Grudnia 17 (gmach hotelu „Wiktoria”) od 10—17.

Z Teatru Polskiego. Dziś odbędzie się w Teatrze Polskim przedstawienie dla wojska. Odegrana będzie komedia amerykańska „Panna młoda w garnizonie”. W środę ukaże się po raz pierwszy wybitnie interesująca, pełna pierwszorzędnych walorów, sentymentu i znakomitego poczucia sceniczności włoska sztuka wysoce utalentowanego pisarza Sabatina L. Lopez „Pani Bianca”. Wyreżyserowana z pietyzmem przez p. Komornickiego, sztuka

otrzymała dobrą obsadę, składającą się z pp. Zasempianki (rola tytułowa), Zarembskiej, występującej po raz pierwszy na scenie poznańskiej, Brackiej, Komornickiego („Kudłaty”), Kwaskowskiego, Kordowskiego, Czajkowskiego, Kostrzeńskiego i i. „Pani Bianca” powtórzona będzie w czwartek.

W piątek, 3. 10. odegrana będzie po ce-nach znizonych (popołudniowych) przepyszna komedia rosyjska „Rewizor z Petersburga”.

W niedzielę o godz. 12 w południe odbędzie się w Teatrze Polskim poranek artystyczny, którego dochód przeznaczony jest na pomnik przedwcześnie zgasłego znakomitego artysty dramatycznego, syna ziemi wielkopolskiej, Franciszka Rylla.

W poranku biorą udział najwybitniejsze siły artystyczne naszego miasta.

Z Teatru Nowego. Dziś premiera niegranej dotąd w Polsce włoskiej komedii stylowej Azertis'a p. t. „Casanova” z gościnnym występem Józefa Węgrzyna. — Będzie to nowy popis wielkiego artysty, który odtworzy postać Don Juana 18-go wieku, owianą urokiem romantyzmu. — Przed oczyma widzów przesuną się sceny nastrojowe, barwne, urozmaicone śpiewem i dowcipem, a piękne dekoracje i kostjomy stanowią będą tło odpowiednie dla tej pięknej komedii. Partnerką naszego znakomitego gościa będzie p. H. Cieszkowska. W innych rolach pp. Czarnecka, Koronkiewiczówna, Piasecka, Suchankówna, Winiarzówna, Żeromska, Bystrzyński, Górski, Gliński, Mazanek, Pionka-Fiszler, Rudnicki, Rolicz, Przebiński i inni. Piękna oprawa dekoracyjna pomysłu p. Al. Kobrynina. Reżyserja p. dyr. Rudkowskiego.

Dziś premiera „Casanovy” z J. Węgrzynem

Dziś odbędzie się na scenie Teatru Nowego premiera niegranej dotąd w Polsce stylowej komedii S. Azertis'a p. t. „Casanova” z J. Węgrzynem w roli kawalera de Seingalt. Wielki artysta stwarza w tej komedii postać owianą urokiem romantyzmu.

Premjera tej ciekawej, wielce efektownej sztuki wzbudziła ogromne zainteresowanie w świecie artystycznym Poznania.

TEATRY ŚWIETLE

Kino „Stylowe” wyświetla „Wyspę zatopionych okrętów”. Pomysł tego filmu jest fantastyczny i oryginalny — szczątki zatopionych okrętów utworzyły w małym znanym części oceanu, pokrytej wodorostami, coś w rodzaju wyspy. Na wyspie tej

KINO „STYLOWE”

Dziś i dni następne jeden z największych filmów sezonu. Potężny dźwiękowy dramat morski o niebywałym napięciu

„Wyspa Zatopionych Okrętów”

Potężne to arcydzieło filmowe o niebywałym napięciu, którego realizacja kosztowała miliony, wywiera niezatarte wrażenie. Burzę na morzu oraz panikę podczas katastrofy tytanicznego okrętu, śledzą widzowie z zapartym oddechem. Dźwiękowo oddane są te sceny nadzwyczaj realistycznie.

Kto więc pragnie emocjonujących wrażeń, winien bezwzględnie zobaczyć i usłyszeć jeden z najlepszych arcydzieł pośród filmów dźwiękowych, jakim jest

„Wyspa Zatopionych Okrętów”

Wkładkę, przedstawiającą jedną z największych orkiestr świata, przywitała publiczność na wczorajszej premierze burzą oklasków.

znana Restauracja „TUNEL RZYMSKI” przy Alejach Marcinkowskiego 20
WIEPRZOBICIE
Pozatem podawane będzie doskonałe mięso z kotła oraz własnego wyrobu kisзки z kapustą.

Mamy w Poznaniu przy ulicy Małeckiego, parterowy lokal handlowy
z przyległym pokojem oraz dalsze cztery przyległe pokoje z kuchnią, które to ubikacje gotowi byłibyśmy wydzierżawić w zamian za inne 4 pokojowe mieszkanie z łazienką i pokojem dla służącej.

Łózka metalowe dla dorosłych dzieci, stoliki nocne białe lakierowane, ramy sprężynowe, materace wyścielane własnej fabrykacji poleca po znanych niskich cenach Specjalny magazyn K. Walkowski, Strzelecka 32. Telefon 26-51.

22 ROZMAITE
Autobusy do Wrześni wyjazd Wrocławską 15. 7.30, 10.10, 11.30, 13.45, 15.00, 17.15, 18.15, 19.15.
24 NAUKA
Kursy Historji Sztuki Zgłoszenia codziennie 4-7 wiecz. Podgórna 7, I. Romana Szymańska. dwp 1 621

Redaktor
obeznany dobrze ze stosunkami Zachodniej Polski, społecznik, potrzebny od 1. 1. 1931 r. lub wcześniej na naczelne stanowisko do większego pisma na prowincji.

„KWASOWIT” czerwony najlepszy ocet stołowy.
„KWASOWIT” zielony najlepszy ocet do zapraw.
1 SPRZEDAŻE
Jabłka gruszką kupisz najkorzystniej w składnicy owoców, Golebia 6 zdpw 94 410

Zderzaki samochodowe oddaje tanio Galwanostęga, Aleje Marcinkowskie 5.
11 POKOJE UMEBL.
Pokój umeblowany utrzymaniem dobrem, Wielkie Garbary 18, wejście Woźna II, prawo zdpw 95 404

27 SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych
Książkowa
z ładnym charakterem pisma i ukończoną szkołą wydziałową i kursem handlowym znająca język niemiecki pragnie zmienić posadę. Oferty Kurjer nr 3 969
Absolwent
Państw. Średniej Szkoły Rolniczej w Czernichowie, lat 20, pilny, sumienny, mający już pewną praktykę, poszukuje płatnej posady praktykanta w postępowym gospodarstwie rolnym. Łaskawe zgłoszenia, Tarnów, skrzynka pocztowa 143. zdw 93 349

Przedpłata na październik 1930, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50 z odnośnym kwartalnie zł 14,80, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeskód w zakładzie, strażków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiały poświęcony danej uroczystości.
Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr, każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.
na stronie 6-lamowej 30 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr, na stronie czwartej 120 gr, na stronie drugiej 150 gr, przed wiadomościami potoczno 240 gr od 1-lamowego milim.
P. K. O. Poznań nr. 200 149.